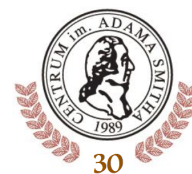

Warszawa, 6 czerwca 2019

DZIEŃ WOLNOŚCI PODATKOWEJ 2019

INFORMACJA PRASOWA CENTRUM IM. ADAMA SMITHA

Centrum im. Adama Smitha oblicza *Dzień wolności podatkowej* w Polsce od 1994 roku.

W 2019 roku *Dzień wolności podatkowej* jest obliczany już po raz **dwudziesty szósty**.

W tym roku *Dzień wolności podatkowej* przypada **8 czerwca, tj. w 159 dzień w roku, czyli na opłacenie wszystkich podatków pracujemy 158 dni**.

W 2018 roku przypadał 6 czerwca. W 2017 był to 9 czerwca.

Dzień wolności podatkowej jest symbolicznym momentem, gdy przestajemy pracować dla rządu, a zaczynamy pracować dla siebie i dla naszych rodzin.

Do obliczenia *Dnia wolności podatkowej* służy relacja udziału wszystkich wydatków sektora publicznego (tj. budżet państwa, wydatki samorządów, rządowe fundusze celowe itp.) do Produktu Krajowego Brutto, który w 2019 roku wyniesie w Polsce 43,3 proc.

Andrzej Sadowski, prezydent Centrum im. Adama Smitha, otwierając konferencję, podkreślił, że *Dzień wolności podatkowej* w 2019 roku przypada aż 2 dni później niż w ubiegłym roku.

Zmiana na późniejszy *Dzień wolności podatkowej* wynika m.in. z tego, że dynamika planowanego wzrostu PKB (o ok. 129 mld złotych) będzie blisko dwukrotnie mniejsza od dynamiki wzrostu wydatków sektora finansów publicznych (o ok. 94 mld złotych). Podkreślił, że większe wydatki rządowe powodują, że nasza gospodarka rozwija się wolniej. Początek spowolnienia wynika ze zwiększonych wydatków rządowych. Warto przypomnieć, że wcześniejszy w 2018 roku *Dzień Wolności Podatkowej* był rezultatem mniejszych, a nie

większych wydatków rządu. Zależność związana z wcześniejszym lub późniejszym *Dniem Wolności Podatkowej*, którą przedstawiamy od 1994 roku, wynika przede wszystkim z wielkości wydatków rządu.

Od złych przepisów podatkowych jeszcze gorsze są przepisy bardzo często zmieniane – stwierdził Andrzej Sadowski, przechodząc do propozycji zmian w systemie podatkowym w Polsce.

Rządzący zwracają uwagę, że wysokość samych obciążeń podatkami i tzw. obowiązkowymi składkami w Polsce nie odstaje od poziomu w innych krajach Unii Europejskiej. Jednocześnie w tej opinii pomijają oni rzeczywisty poziom rozwoju gospodarczego państw, z którymi nas porównują. *Polskie firmy nie emigrują z Polski ze względu na wysokość podatków, ale ze względu na ich zmienność i nieprzewidywalność* – zauważa Andrzej Sadowski. W badaniu KPMG¹ stabilność przepisów podatkowych uzyskała 85 proc. negatywnych opinii.

Skomplikowane, niejednoznaczne i trudne w interpretacji przepisy² podatkowe sprawiają, że działalność inwestycyjna i gospodarcza nie rozwija się właściwie i dlatego Polski wzrost gospodarczy mógłby być znacznie większy, niż jest obecnie – podkreślił Andrzej Sadowski.

Ponadto proces cyfryzacji paradoksalnie zwiększył liczbę przymusowych godzin pracy po stronie przedsiębiorców potrzebnych do wypełnienia nowych obowiązków podatkowych w Polsce³.

Badanie Banku Światowego i PwC porównuje efekty zwiększenia wymogów dotyczących sprawozdawczości podatników w Hiszpanii i w Polsce. W raporcie czytamy, że **w Hiszpanii nowy system skrócił czas na wypełnienie zobowiązań VAT o 4,5 godziny, do 30,5 godziny. W Polsce czas obowiązków dotyczących podatku VAT w celu spełnienia wymagań wzrósł o 76 godzin, do 172 godzin⁴.**

Jaki zatem jest sens zmian w Polsce, skoro w przeciwieństwie do Hiszpanii, by osiągnąć cel, rząd zwiększa, a nie zmniejsza liczbę godzin obowiązkowych dla spełnienia nowych wymogów – pyta się Andrzej Sadowski.

Wymogi te są skutkiem zwiększenia w 2018 roku legislacji związanej z podatkami, na które składały się 362 strony przyjętych ustaw, dając najwyższy wynik od 14 lat⁵. Grant Thornton porównało skalę i tempo zmian podatkowych w 2018⁶ roku i doszło do wniosku, że *w około pół roku wymieniona na nową została prawie jedna czwarta⁷ treści ustaw podatkowych. Czyli działając w takim tempie, parlamentowi wystarczyłyby dwa lata, by w całości napisać na nowo polski system podatkowy⁸.*

Ireneusz Jabłoński, ekspert Centrum im. Adama Smitha, przypomniał, że *Centrum im. Adama Smitha* już w 2004 przygotowało i ogłosiło projekt zmiany systemu podatkowego oraz naprawy finansów publicznych, a kolejne rządy czerpały korzystne dla obywateli i przedsiębiorców rozwiązania, jednocześnie traktując je jak własne.

Od 1 stycznia 2018 r. przedsiębiorcy dotychczasowe obciążenia płacą do ZUS jednym przelewem zamiast czterema. Dla ZUS-u też jest to dobra zmiana, bo oznacza oszczędności. Wspominam o tej zmianie z trzech powodów. Pierwszy, że była możliwa. Drugi, że korzyści są po każdej stronie, i ZUS-u, i przedsiębiorców, oraz że są tak oczywiste. Po trzecie zaś, że jest to fragment propozycji Centrum sprzed kilkunastu lat. Jednocześnie nie można nie zauważyć, że realne obciążenia podatkowe, szczególnie dla mikro- i małych firm wzrosły aż z 12 tytułów podatkowych. Rząd ograniczył np. prawa zaliczania do kosztów uzyskania przychodów z tytułu posiadania i użytkowania samochodu, dlatego też polskie przedsiębiorstwa przerejestrowują eksploatowane pojazdy do Czech ze względu na konkurencyjne warunki.

Andrzej Sadowski stwierdził, że z jednej strony wzrastają ciężary nakładane zwłaszcza na najmniejsze przedsiębiorstwa oraz na każdego obywatela przez kolejny podatek, czyli opłatę paliwową, a z drugiej strony 500 plus od 1 lipca 2019 roku staje się największą do tej pory w Polsce powszechną sensu stricto obniżką opodatkowania rodzin od 1989 roku i po prostu zryczałtowanym zwrotem podatku.

Ireneusz Jabłoński przypomniał, że *Centrum im. Adama Smitha* od 1994 roku podkreśla, że jedną z niewielu przewag konkurencyjnych, które posiadamy, jest niespotykana już dziś w Europie przedsiębiorczość społeczeństwa polskiego. Fenomen ten powinien być wsparty właściwymi rozwiązaniami instytucjonalnymi i prawno-podatkowymi. Stworzenie przyjaznych⁹ i konkurencyjnych przepisów i podatków byłoby najskuteczniejszą i najtańszą inwestycją rządu w rozwój polskiej gospodarki. Dlatego też przypomniał, że w 2004 roku zespół ekspertów *Centrum im. Adama Smitha* opracował pod kierunkiem Krzysztofa Dzierżawskiego i dr. Kamila Zubelewicza (obecnego członka Rady Polityki Pieniężnej) projekt gruntownej przebudowy systemu podatkowego i dochodów publicznych, który przejęły inne think thanki i organizacje pracodawców. Rozwiązania te były szeroko prezentowane w mediach oraz na posiedzeniach ważnych gremiów publicznych, m.in. sekcji gospodarczej Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP, w Sejmie na posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu na rzecz Wspierania Przedsiębiorczości i Patriotyzmu Ekonomicznego oraz na spotkaniach w całym kraju z organizacjami przedsiębiorców.

Dr Tomasz Baran, pracownik naukowy Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, skomentował badania Centrum im. Adama Smitha i Panelu Badawczego Ariadna dotyczącego postrzegania podatków przez obywateli. Podkreślił, że *połowa pracujących Polaków uważa, że pracuje na podatki ok. 150 dni w roku, co odpowiada wynikom Dnia Wolności Podatkowej w Polsce.*

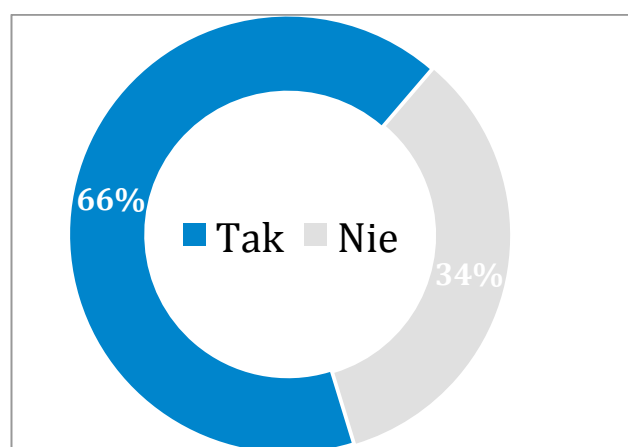
Ireneusz Jabłoński stwierdził, że *jest to wymowny wpływ efektu edukacyjnego Dnia Wolności Podatkowej Centrum im. Adama Smitha prezentowanego nieprzerwanie od 1994 roku.*

W przeprowadzonym badaniu 33,9 proc. Polaków deklaruje, że nigdy nie zastanawiali się, jaka część ich rocznych zarobków trafia do budżetu państwa w formie podatków.

Anna Gołębicka, ekspert Centrum im. Adama Smitha, zadała pytanie, czy może ta odpowiedź, że aż 1/3 Polaków nie przywiązuje wagi do płaconych przez siebie podatków, mówi więcej o budowie społeczeństwa obywatelskiego?

Zauważyła też, że *wartym dostrzeżenia zjawiskiem jest niższy od średniego wskaźnik zainteresowania się, jaka część wydatków trafia w formie podatków do budżetu wśród deklarujących poparcie partii rządzącej, co w tym przypadku można interpretować jako wysoki poziom zaufania do władzy.*

Wykres: Czy kiedykolwiek zastanawiałeś się, jaka część Twoich rocznych zarobków trafia do budżetu Państwa w formie podatków?

COROCZNY APEL DO POLITYKÓW

Andrzej Sadowski zauważył, że rząd dokonuje daleko idących zmian w systemie podatkowym. Tę samą determinację i energię można jednak skierować na jego uproszczenie, a nie nieustanne komplikowanie, oraz na dodatkowy wzrost kosztów jego obsługi. Andrzej Sadowski zacytował wypowiedź z lutego br. b. ministra finansów, która powiedziała, że *prawo podatkowe jest dość złożone, ale my chcemy prostować przedsiębiorcom te „kręte drogi”*¹⁰. Zadał pytanie, *dlaczego rząd mając wiedzę o skomplikowaniu systemu, nie upraszcza go?*

Pan Premier Rzeczypospolitej 12 grudnia¹¹ 2018 roku wielokrotnie powoływał się na *Dzień Wolności Podatkowej* Centrum im. Adama Smitha i wyrażał wolę, aby dzień ten wypadał coraz wcześniej w Polsce.

Jesteśmy gotowi do pracy ze wszystkimi, którzy chcą dokonać zmian podatków na korzyść obywateli i przedsiębiorców oraz naszego państwa.

W konferencji udział wzięli:

Dr Tomasz Baran, pracownik naukowy Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, tel.: 729 018 018

Anna Gołębicka, ekspert Centrum im. Adama Smitha, tel.: 693 714 178

Ireneusz Jabłoński, ekspert Centrum im. Adama Smitha: tel.: 601 360 380

Andrzej Sadowski, prezydent Centrum im. Adama Smitha: tel.: 501 601 577

Tabela 1. Dni wolności podatkowej w Polsce w latach 1994-2019

Rok	Dzień wolności podatkowej
1994	1 lipca
1995	6 lipca
1996	4 lipca
1997	28 czerwca
1998	22 czerwca
1999	16 czerwca
2000	16 czerwca
2001	18 czerwca
2002	24 czerwca
2003	28 czerwca
2004	24 czerwca
2005	23 czerwca
2006	24 czerwca
2007	16 czerwca
2008	14 czerwca
2009	14 czerwca
2010	23 czerwca
2011	24 czerwca
2012	21 czerwca
2013	22 czerwca
2014	14 czerwca
2015	11 czerwca
2016	15 czerwca
2017	9 czerwca
2018	6 czerwca
2019	8 czerwca

Źródło: Centrum im. Adama Smitha.

¹ *Niestabilność przepisów największym problemem polskiego systemu podatkowego*, badanie KPMG, luty 2019.

² *Niestabilność prawa podatkowego jako czynnik ograniczający zaufanie podatników do systemu prawa*, Maciej Schmidt, *Studia Prawnicze. Rozprawy i Materiały* 2018, nr 1 (22) • *Studies in Law: Research Papers* 2018, No. 1 (22).

³ „Wymaga to jednak pracy ręcznej, a zatem więcej czasu na wydobycie odpowiednich danych i przygotowanie i przetworzenie raportów miesięcznych. Ponadto przejście na raportowanie miesięczne i inne zmiany w prawie podatkowym zwiększają obciążenie podatkowe”, *Paying Taxes 2019, Fourteen years of data and analysis of tax systems in 190 economies: how is technology affecting tax administration and policy?*, World Bank Group, PwC, s. 16, PwC, listopad 2018.

⁴ *Ibidem*, s. 16.

⁵ *Legislacyjna burza słabnie, Barometr stabilności otoczenia prawnego w polskiej gospodarce*, Grant Thornton, Edycja 2019, s. 4, http://barometrprawa.pl/wp-content/uploads/2019/02/GrantThornton_barometr_prawa_022019.pdf.

⁶ „Czy system prawny w Polsce jest już wystarczająco stabilny? Zdecydowanie nie. Przyjęte 14,6 tys. stron nowych przepisów to nadal jeden z najwyższych wyników od 1918 r. Nawet pomimo wyraźnego spadku w ostatnim roku produkcja prawa w Polsce jest wciąż kilkakrotnie wyższa niż w latach 90., kiedy Polska przechodziła transformację ustrojową, co wiązało się z licznymi gruntownymi zmianami w systemie prawnym. Przedsiębiorca czy obywatel, który chciałby czytać wszystkie nowo przyjmowane akty prawne, musiałby w 2018 r. poświęcić na to 1 godzinę i 57 minut każdego dnia roboczego”, *ibidem*, s. 8.

⁷ „O skali zmian w przepisach podatkowych może świadczyć fakt, że teksty jednolite pięciu głównych ustaw podatkowych, czyli ich pełne, spójne (uwzględniające wszystkie wcześniejsze zmiany) zapisy, na początku roku składały się w sumie na 1330 stron maszynopisu, tymczasem licząc od 15 czerwca do końca 2018 r., treść ustaw nowelizujących te ustawy zawarta została na 314 stronach. Nowelizacje liczone w relacji do tekstów jednolitych stanowiły więc aż 23,6 proc. (...) Największe zmiany wprowadzono w ustawie o PIT (objętość nowelizacji stanowiła 34,2 proc. tekstu jednolitego) i CIT (34,1 proc.). Najmniejsze zmiany zaszły w VAT (4,3 proc.).”, *ibidem*,

⁸ *Ibidem*, s. 21.

⁹ „Wyniki tego badania są niepokojące, zwłaszcza w przypadku mikroprzedsiębiorstw. Okazuje się bowiem, że na jednego pracownika w firmie średniej przypada niespełna półtorej godziny w tygodniu na zajmowanie się sprawami podatkowymi; w firmie małej są to 4 godziny, a w mikroprzedsiębiorstwie – aż 20 godzin. Stanowi to jedną ósmą miesięcznego czasu pracy – i to pomimo faktu, że znaczna część najmniejszych firm korzysta dodatkowo z usług biur rachunkowych. Potwierdzono zatem tezę, że koszty funkcjonowania w ramach systemu podatkowego mają w znacznej mierze charakter kosztów stałych. Obciążenie mikroprzedsiębiorstw jest nieproporcjonalnie duże i wymaga pilnych zmian”; badanie w ramach projektu „Utworzenie partnerstwa polsko-szwajcarskiego na rzecz lepszych rozwiązań w dialogu społecznym i podatku VAT”, raport Pracodawcy RP, Warszawa 2014, <https://www.prawo.pl/podatki/system-podatkowy-jest-niestabilny-niejednoznaczny-i-niezrozumialy,15994.html>.

¹⁰ *Czerwińska: chcemy prostować przedsiębiorcom „kręte drogi”*, Puls Biznesu za PAP, 7.05.2019.

¹¹ (...) Morawiecki mówił też o dniu wolności podatkowej, czyli - jak wskazał - dacie, w której łączny dochód od początku roku zrównuje się z zobowiązaniami podatkowymi na dany rok, a więc symbolicznie obywatele przestają płacić państwu, a zaczynają zarabiać na sobie. – Ta miara jest dla opozycji miazdząca. W waszych czasach tym dniem wolności podatkowej w 2011 r. to był 24 czerwca, a w naszych czasach w 2017 r. to jest 6 czerwca, a w przyszłym roku mam nadzieję, że to będzie 4 czerwca. Czyli ponad 2 tygodnie wcześniej - wskazywał premier. – Co to oznacza w praktyce? Ten dzień wolności podatkowej jasno i dobitnie pokazuje, że my obniżamy podatki w porównaniu do tego, co w waszych czasach się działo, że połowa pensji miesięcznej zostaje w portfelu obywateli poprzez naszą politykę - dodał. *Premier: Filary naszego programu to skuteczność, wiarygodność, europejskość i jedność*, 12.12.2018 r. za <http://www.tvpparlament.pl/aktualnosci/premier-filary-naszego-programu-to-skutecznośc-wiarygodnośc-europejskość-i-jedność/40390027>.